

ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ว่าด้วยพระปริยัตินิตเทศก์ พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๓ วรรคสอง แห่งประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้การแต่งตั้ง หรือ ถอดถอนพระปริยัตินิตเทศก์ เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม จึงออกระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยพระปริยัตินิตเทศก์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

หมวดที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยพระปริยัตินิตเทศก์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยพระปริยัตินิตเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

(๑) “การศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา

(๒) “ศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย” หมายความว่า ศูนย์บริหารงาน ควบคุม ดูแล และประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิตเทศก์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๓) “ศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์ระดับหน” หมายความว่า ศูนย์บริหารงาน ควบคุม ดูแล และประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิตเทศก์ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนนั้น ๆ

(๔) “ศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์จังหวัด” หมายความว่า ศูนย์บริหารงาน ควบคุม ดูแล และประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิตเทศก์ในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดนั้น ๆ

(๕) “พระปริยัตินิตเทศก์” หมายความว่า พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาพระปริยัติธรรม รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุน และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรมต่อเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าคณะจังหวัดนั้น ๆ

(๖) “ประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย” หมายความว่า กรรมการมหาเถรสมาคม ซึ่งได้รับพระบัญชาแต่งตั้งจากสมเด็จพระสังฆราชให้ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย ตามมติมหาเถรสมาคม

(๗) “ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหน” หมายความว่า พระปริยัตินิเทศก์ที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมพระปริยัตินิเทศก์ทั่วประเทศประจำปี และได้รับการแต่งตั้งจากประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทยให้ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แต่ละหน

(๘) “ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัด” หมายความว่า เจ้าคณะกรุงเทพมหานครหรือเจ้าคณะจังหวัดนั้นๆ

(๙) “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานพระปริยัตินิเทศก์

หมวดที่ ๒

คุณสมบัติของพระปริยัตินิเทศก์ และการแต่งตั้ง ถอดถอน

ข้อ ๖ คุณสมบัติของพระปริยัตินิเทศก์ มีดังนี้

(๑) วุฒิการศึกษา

๑. สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ชั้นนักธรรมเอก และพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นเปรียญธรรม ๔ ประโยค ขึ้นไป หรือ

๒. สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ชั้นนักธรรมเอก และพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ชั้นเปรียญธรรม ๓ ประโยค และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

(๒) ประสบการณ์

๑. เป็นผู้บริหารโรงเรียน สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา หรือ

๒. เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม หรือแผนกบาลี ติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๓ ปี

ข้อ ๗ ให้เจ้าคณะกรุงเทพมหานครพิจารณาแต่งตั้งพระปริยัตินิเทศก์ในเขตกรุงเทพมหานคร และให้เจ้าคณะจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งพระปริยัตินิเทศก์ในจังหวัดนั้นๆ ตามอัตราส่วนที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยให้สอดคล้องกับขนาดพื้นที่รับผิดชอบ จำนวนโรงเรียน สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา ครู และนักเรียนของจังหวัดนั้นๆ

การแต่งตั้งพระปริยัตินิเทศก์ในวาระแรก ต้องแจ้งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อทราบ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจในแต่ละจังหวัด และงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรอุดหนุน

ข้อ ๘ พระปริยัตินิเทศก์พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) มรณภาพ

(๒) ลาสิกขา

(๓) ลาออก

(๔) ขาดการประชุมประจำปีโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรตั้งแต่ ๑ ครั้ง ขึ้นไป

(๕) ผู้ลงนามแต่งตั้งให้ออก โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๖) ไม่รายงานผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ ๑ ปี ขึ้นไป

(๗) ไม่อยู่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ตั้งแต่ ๑ ปี ขึ้นไป

(๘) ดำรงตำแหน่งครบวาระ ๔ ปี

ในกรณีที่พระปริยัตินิเทศก์พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ตามข้อ ๗ (๑),(๒),(๓),(๔),(๕),(๖),(๗) เจ้าคณะกรุงเทพมหานครหรือเจ้าคณะจังหวัดนั้นๆ อาจแต่งตั้งรูปอื่นเป็นพระปริยัตินิเทศก์แทนได้

พระปริยัตินิเทศก์ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อน อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาพระปริยัตินิเทศก์ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหน และรองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่กำกับดูแลกองพุทธศาสนศึกษา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- (๓) ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัดหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทยแต่งตั้งไม่เกิน ๑๐ รูป เป็นคณะกรรมการ
- (๔) เลขาธิการประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย เป็นกรรมการและเลขาธิการผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม - บาลี เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

ให้กรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๑๐ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) มรณภาพ
- (๒) ลาสิกขา
- (๓) ลาออก
- (๔) ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทยให้ออก

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ตามข้อ ๑๐ (๑),(๒),(๓),(๔) ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย อาจแต่งตั้งรูปอื่นเป็นกรรมการแทนได้
กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อน อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

หมวด ๓

อำนาจหน้าที่

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) ออกกฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ มติ หรือประกาศ เกี่ยวกับพระปริยัตินิเทศก์
- (๒) พิจารณา วินิจฉัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการลงโทษ เกี่ยวกับพระปริยัตินิเทศก์
- (๓) กำหนดโครงสร้างและอัตรากำลังพระปริยัตินิเทศก์
- (๔) แต่งตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๕) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่กรรมการมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทยมอบหมาย

ข้อ ๑๒ ให้มีประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานของพระปริยัตินิเทศก์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (๒) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน
- (๓) นำเสนอโครงการและหรือแนวทางการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรม ต่อมหาเถรสมาคม หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (๔) ลงนามแต่งตั้ง ถอดถอน ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหน ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์กรุงเทพมหานคร และประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัด

ข้อ ๑๓ ให้มีประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางการพัฒนาการศึกษาสงฆ์และการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิเทศก์ให้สอดคล้องกับนโยบายของประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย

(๒) เสนอแต่งตั้ง และถอดถอน รองประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์ระดับหน ต่อประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย

(๓) ติดตามผลการปฏิบัติงานของพระปริยัตินิตเทศก์ในสังกัด

(๔) ควบคุม ดูแล และกำกับการปฏิบัติงานของพระปริยัตินิตเทศก์ในหนนั้น ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๕) สรุปรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และสถานะของพระปริยัตินิตเทศก์ในหนนั้น ๆ ต่อประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย

ข้อ ๑๔ ให้ประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์กรุงเทพมหานคร และประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางการพัฒนาการศึกษาสงฆ์และการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิตเทศก์ให้สอดคล้องกับนโยบายของประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์ระดับหนและประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย

(๒) แต่งตั้ง และเสนอถอดถอน รองประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์จังหวัด และพระปริยัตินิตเทศก์ในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดนั้น ๆ

(๓) ควบคุม ดูแล และกำกับการปฏิบัติงานของรองประธานศูนย์จังหวัด และพระปริยัตินิตเทศก์ในสังกัด ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๔) สรุปรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และสถานะของพระปริยัตินิตเทศก์ในจังหวัดนั้น ๆ ต่อประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์ระดับหน

ข้อ ๑๕ พระปริยัตินิตเทศก์ มีหน้าที่ ดังนี้

(๑) จัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี เสนอขอความเห็นชอบต่อประธานศูนย์ในสังกัด ภายในเดือนพฤษภาคมของทุกปี

(๒) ออกนิตเทศ ติดตาม ประเมินผล สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีประจำจังหวัด โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา ตามแผนปฏิบัติงานนิตเทศก์ที่ได้รับความเห็นชอบจากประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์จังหวัด

(๓) สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานนิตเทศก์ประจำปี ในกรุงเทพมหานครเสนอต่อประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์กรุงเทพมหานคร ในส่วนภูมิภาคเสนอต่อประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์จังหวัด

(๔) จัดทำโครงการ แผนงาน แนวทางพัฒนา หรือเสนอปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เสนอต่อประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์กรุงเทพมหานคร หรือประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์จังหวัด

ข้อ ๑๖ ให้จัดตั้งศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย เพื่อเป็นศูนย์บริหารงาน ควบคุม ดูแล และประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิตเทศก์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีกรรมการมหาเถรสมาคม ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมมหาเถรสมาคมเป็นประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย

ให้ประธานศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย แต่งตั้งพระภิกษุผู้เหมาะสมเป็นเลขานุการศูนย์พระปริยัตินิตเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยมีผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม - บาลี เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๗ ให้จัดตั้งศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหน เพื่อเป็นศูนย์บริหารงาน ควบคุม ดูแล และประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิเทศก์แต่ละหน โดยมีประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหน เป็นประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ในหนนั้น ๆ ให้ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหนแต่งตั้งพระปริยัตินิเทศก์ผู้เหมาะสมเป็นเลขานุการศูนย์

ข้อ ๑๘ ให้จัดตั้งศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัด เพื่อเป็นศูนย์บริหารงาน ควบคุม ดูแล และประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของพระปริยัตินิเทศก์ในจังหวัดนั้น ๆ โดยมีเจ้าคณะกรุงเทพมหานครหรือเจ้าคณะจังหวัด เป็นประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัด

ให้ประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัดแต่งตั้งพระภิกษุผู้เหมาะสมเป็นเลขานุการศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัด โดยในสวนภูมิภาค ให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๙ ให้มีการจัดประชุมสัมมนาพระปริยัตินิเทศก์ทั่วประเทศประจำปี อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง หากพระปริยัตินิเทศก์รูปใดไม่สามารถเข้าร่วมประชุมดังกล่าวได้ จะต้องมืหนังสือลาการประชุมเสนอต่อประธานศูนย์ต้นสังกัดเพื่อแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๐ ให้พระปริยัตินิเทศก์ ศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แห่งคณะสงฆ์ไทย ศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ระดับหน ศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัด ได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ด้านงบประมาณตามกฎหมาย โดยผ่านทางสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ข้อ ๒๑ ให้สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีประจำจังหวัด โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา รวมถึงพระสังฆาธิการทุกระดับได้ให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของพระปริยัตินิเทศก์

ข้อ ๒๒ ให้ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษาวิชาการตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๔ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๓ พระปริยัตินิเทศก์ และศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ ที่มีอยู่ก่อนระเบียบนี้ประกาศใช้ ให้ถือว่าเป็นพระปริยัตินิเทศก์ และศูนย์พระปริยัตินิเทศก์ ตามระเบียบนี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งพระปริยัตินิเทศก์ และประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศก์แทนรูปเดิมและศูนย์พระปริยัตินิเทศก์เดิม

ประกาศ ณ วันที่ ๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

พันตำรวจโท

W.

(พงศ์พร พราหมณ์เสน่ห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ